

DAGURIN
30.
SEPTEMBER

SNØGGI

SÓPARIN

SAMAN VIÐ **GULLIT** OG **VAN BASTEN** GJØRDIST **FRANK RIJKAARD** ÍMYNDIN AV **FLÓTANDI** FÓTBÓLTSSPÆLINUM HJÁ **HOLLANDI**, SUM EFTIR **TVÆR** KIKSAÐAR **HM-UNDANKAPPINGARNAR** AFTUR **REIS** MÓTI **TINDUNUM** Í 1988. **SUNNUDAGIN** FYLLIR ELEGANTI **MIÐVALLARSWEEPARIN** 50 ÁR

FÓTBÓLTUR

Jákup Mørk
post@sosialurin.fo

Í 70'unum hevði Holland at kalla kollvelt fótóbóltshéiminum. Hóast fólkatalið í landinum ikki borgaði fyri tí stóra, so bergtóku Cruyff og liðfelagar hansara allan fótóbóltshéiminum við flótandi álopsfótóbólti. Totalfótóbóltur varð nýggja gandaorðið, har allir spælara kundu spæla á øllum plássum, og har tað tí var vónleyst at byrgja upp fyri støðuga álopsspælinum. Í øllum førum næstan vónleyst, tí vesturtýska fótóbóltmaskinan var ikki soleiðis at basa í HM-finaluni í 1974. Og tá Holland aftur spældi seg í HM-finaluna fyra ár seinni, hildu tey flestu, at Holland varð steðgað av politisku korrúptionini hjá Videla og hansara hernaðarjuntu.

Framvegis aldi Holland framúr fótóbóltsspælara, men tvær kiksaðar HM-undankappingar á rað bóru boð um, at litla fótóbóltstórveldið ikki longur var heilt tað sama.

Eitt nýtt ættarlið av fótóbóltsspælarum vildi tað tó øðrvísi. Etniska fjølbroytni í landinum er stórt, og millum komandi

stórspælarar vóru fleiri við afrikonskum upruna.

Ein av hesum spældi í Ajax. Hóast blaðungur, so vísti Frank Rijkaard fótóbóltsevni, sum á bestu døgnum leiddu tankarnar móti sjálvum Beckenbauer. Leikluturin sum skrellimaður á miðvøllinum vekir ofta minnir um harðar hálsar, sum ikki fyra fyri kontantum spæli, men í Rijkaard hevði Ajax ein spælara, sum megnaði tað mesta, uttan at gera sær dælt av minni penu síðunum av fótóbóltinum.

Eins og Gullit, so hevði Rijkaard ættarbond úr Surinam, og longu 17 ára gamal vóru boð eftir honum, tá legendariski Leo Beenhakker setti hann á besta liðið. Longu í fyrsta dystinum sýndi hann stórspæl á verjukenda miðvøllinum, umframt at hann skoraði eitt mál, og skjótt varð hann fastur maður á Ajax-miðvøllinum.

Rýmdi frá Cruyff

Í Hollandi eru tað ikki tey nógvu, sum tora at tosa ímóti Cruyff, men tað var júst tað, sum Rijkaard tordi. Stórspælandi var hann partur av einum Ajax-liði, sum aftur var í ferð við at leggja Europa fyri fótur sínar. Við Cruyff á beinkinum,

Rijkaard á miðvøllinum og van Basten í álopinum eydnaðist at vinna trý hollandskt meistaraheiti og triggjar steypakappingar í árunum 1980 til 1987, og veruligar ábendingar um stórlið sóust, tá Ajax í 1987 vann europisku kappingina fyri steypavinnarar.

Rijkaard fann seg tó ikki í øllum, sum Cruyff kom við, og á heysti 1987 rýmdi hann frá venjing og segði, at hann ongan tíð aftur fór at spæla undir leiðslu av hollandska fótóbóltsgudinum.

Endin varð, at Sporting keypti spælaran, men hann spældi ongan tíð ein tann einasta dyst fyri portugisiska stór-felagið. Fyrsta árið varð hann læntur til Real Zaragoza, og longu á sumri 1988 vildi Milan hava fatur á spælaranum. Hetta eftir eina framúr EM-kapping, har Rijkaard saman við van Basten og Gullit var borganin fyri hollandska sigrinum.

Teir triggir vóru nú allir í AC Milan, sum komandi árin fullkomuliga domineraði europiskan fótóbólt. Tvey meistaraheiti og tvey Europa-Cup fyri meistaraheitið gjørdist talan um, áðrenn Rijkaard í 1993 vendi aftur til Ajax, har seinasta bragdið stóð fyri framman. Sum verjustýrimaður megnaði Rijkaard

her at stýra Ajax til Champions League-finaluna móti AC Milan, og her gjørdist Patrick Kluivert stóra hetjan, tá hann skeyt einasta málið í finaludystinum. Bæði við Hollandi og Ajax hevði Rijkaard prógvað, at litla landið aftur taldist millum tey stóru í fótóbóltinum. Í báðum førum við flótandi álopsfótóbólti sum sterkasta vápninum.

Framvegis virkin

Og Rijkaard er enn virkin innan fótóbóltshéimin. Longu í 1998 stóð hann á odda fyri hollandska landsliðnum, og síðani hevur venjarayrkið fevnt um stórv hjá Sparta Rotterdam, Barcelona, Galatasary og Saudi Arabia, har hann nú er landsliðsvenjari.

Best man hann vera kendur fyri árin í Barcelona (2003-2008), har hann við Ronaldinho á liðnum stóð á odda fyri kanska mest undirhaldandi fótóbóltinum í Europa. Mong halda tó, at hann hevur hug at lata spælarum sínum dekan ov nógv ábyrgd, men eingin ivi er tó um, at tað framvegis er spælistíllur hansara, sum er sjónligur í Barcelona, tó at Guardiola og Vilanova seinnu árin hava ment spælistílin enn meira.

Dean doyr

Tann 30. september 1955 letur **James Dean** liv í bilvanlukku. James Dean var ein av bjartastu stjørnunum innan filmsíðnaðin. Hann hevði leiklutir í *Rebel Without a Cause*, *East of Eden* og *Giant*, og í øllum trimum førum sýndi hann framúr sjónleikaraevni. Hóast hann bert gjørdist 24 ára gamal, kom hann í 1999 á eitt 18. pláss á listanum yvir bestu sjónleikara, tá amerikanski filmsstovnurin, AFI, gjørdi eina lista fyri fyrstu 100 árin hjá íðnaðinum.

Jumbo-Jet

Tað vekir stóran ans, tá amerikanska Boeing-verksmiðjan tann 30. september 1968 sýnir fram nýggja Boeing 747. Flogfarið er síðani vordíð kent sum Jumbo-Jet, og var talan í fleiri ár um heimsins størsta ferðamannaflogfar. Ein stóða, sum flogfarið tó misti í 2007, tá fyrstu Airbus 380 fløgforini fóru í rutuflúgvng.